

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM POSLANSKIH VPRAŠANJ IN ODGOVOROV PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE NA 20. REDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA

Ljubljana, 21. september 2020

Predsednik vlade Janez Janša je na 20. redni seji Državnega zbora odgovarjal na ustna poslanska vprašanja, ki so jih zastavili mag. Andrej Rajh (SAB), Zmago Jelinčič Plemeniti (SNS), Lidija Divjak Mirnik (LMSŠ) in Jurij Lep (Desus).

MAG. ANDREJ RAJH (PS SAB): Hvala lepa. Spoštovani predsednik Vlade, gospod Janez Janša! Omejitveni in kasneje tudi protikoronski ukrepi, ki so močno posegli v naša življenja, sovpadajo s pričetkom nastopa delovanja vaše Vlade. In tudi državljani smo bili pod vtisom pretresljivih slik in prizorov bolnikov ter ostarelih iz domov za upokojence v Italiji, Španiji in Franciji. Tudi v Sloveniji je Vlada pod vtisom teh dogodkov v tujini sprejela številne omejitvene ukrepe na področju zdravstva. Ambulante so zaprle svoja vrata, kontakt z zdravnikom je bil mogoč zgolj preko telefona, še to večinoma preko kontaktnih točk, kjer so podatki pacientov prevzemali predvsem administrativno osebe. Na zalogo enega meseca je bilo omejeno izdajanje zdravil kroničnim bolnikom.

Zaustavljeni so bili vsi preventivni in kontrolni pregledi. Dostop do zdravnika, pa je bil omogočen praktično pod posebnimi pogoji, zgolj za življenjsko nujna, ogrožujoča stanja.

Tak režim je bil v veljavi dva meseca, nakar so se začele poletne počitnice, ko ljudje praviloma koristijo dopuste. Epidemija COVID-19 je tako povzročila kar nekaj problemov. Prestavila je že načrtovane posege, podaljšala čakalne vrste, onemogočila dostop do primarne zdravstvene ravni oskrbe, posledično tudi sekundarne in terciarne obravnave, torej diagnoze in zdravljenja. Številni poškodovanci in obravnavanci niso po bolnišničnem zdravljenju mogli pričeti rehabilitacije ali dobiti dostopa do domov za upokojence. Zaradi zapoznelega dostopa do diagnoze so se poslabšali obeti zdravljenja in rehabilitacije. Zdravljenje se je bistveno podražilo, za nekatere primere pa je prišlo tudi prepozno. Težave imajo danes tudi zdravstveni domovi in bolnišnice. Storitev na podlagi katerih ustvarjajo prihodke, namreč niso smeli opravljati, Tiste, ki pa so jih, so bile zaradi potrebnih dodatnih zaščitnih ukrepov bistveno dražje. In tega zdravstvu ni plačal nihče.

Spoštovani predsednik vlade, mene zanima kako boste skrajšali čakalne vrste in poskrbeli za dostopnost in pravočasnost oskrbe vseh pacientov, ne le COVID bolnikov?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, hvala lepa za vprašanje. V veliki večini to, kar ste naštevali drži. Pač, pandemija COVID-a je povsod po svetu povzročila med drugim tudi te posledice, ki ste jih navajali, se pravi, zaustavitev veliko normalnih dejavnosti v zdravstvenih sistemih. To se je dogajalo tudi v državah, ki so bistveno bogatejše od nas in imajo bistveno bolj razvite zdravstvene sisteme in več rezerv. Kako je z našim zdravstvenim sistemom, najbrž vsi vemo, ker o tem v tej državi govorimo že dolgo časa, spremeni pa se bolj malo. In dejstvo je tudi to, da je takšno stanje v Sloveniji trajalo v primerjavi z drugimi evropskimi državami relativno malo časa, ker smo bili sposobni, v bistvu med prvimi, razglasiti konec epidemije in tudi v zdravstvu stvari vrniti v polno delovanje.

Seveda pa je tistih nekaj mesecev povzročilo zastoje, podaljšalo čakalne vrste, povzročilo tudi nepopravljive posledice, ne tam kjer določena bolezen ni bila pravočasno odkrita. In roko na srce, to je tudi zadeva, ki se jo najbolj bojimo v prihodnjih tednih in mesecih. Saj to se nam lahko ponovi v hladni dobi virusa, če ukrepi, ki so v veljavi povsod po Evropi, tudi v Sloveniji ne bodo dosledno upoštevani.

Prva žrtev bo ponovno dejavnost v zdravstvu, kjer se bo pač morala krčiti, zaradi povečane potrebe po obravnavi bolnikov s COVID-om. Vsa ostala dejavnost, najprej preventivna, potem tista, ki se lahko za nekaj časa še odloži, kasneje pa se lahko vse začne odvijati precej na divje, kot smo to lahko, na srečo ne pri nas, ampak na nesrečo nekaterih drugih državah, spremljali spomladi. Tako, da smo v neki resni situaciji, ko je razprava o tej temi zelo dobrodošla.

Ne drži pa to, da vlada v tem času finančno ni reagirala. Zdravstvu je bilo namenjenih dodatno iz proračuna več kot 210 milijonov evrov. V rebalansu so dodatna sredstva, kot ste videli in v petem proti koronskem paketu, ki bo prišel na vaše klopi v naslednjih dneh, bodo predvideni oziroma predlagani za uzakonitev določeni ukrepi, na podlagi katerih se bodo lahko angažirale dodatne kapacitete v slovenskem zdravstvu zato, da se prepreči ponavljanje situacije, kakršni smo bili priča spomladi in mogoče, če bomo uspešni in drugi val ne bo imel takšnih posledic, kar se tiče zasedenosti kapacitet v slovenskem zdravstvu, še za nazaj popravili kakšno stvar, se pravi, da se bodo čakalne vrste začele skrajševati tudi ne glede na vpliv COVID situacije.

Pripravljamo, bom rekel precej resne ukrepe, ki bodo v razpravi v prihodnjih dneh. Vlada bo še ta teden obravnavala ta paket in ga poslala naprej. V teku je usklajevanje z nekaterimi socialnimi partnerji. Tako, da situacije, ki ste jo opisali, se seveda zavedamo. Ne želimo oziroma storili bomo vse, da se situacija iz spomladi ne ponovi, je pa to v veliki meri odvisno od vseh nas. Če bomo zajezili širjenje virusa ali pa ga vsaj znatno omejili, potem bo ta pritisk obvladljiv, sicer pač ne bo obvladljiv. Jaz še enkrat ponavljam, da posledice pomladne epidemije ni možno meriti samo v nekaterih statističnih podatkih ali pa v številu umrlih, so tudi stranske posledice, eno od teh ste omenili. In naredimo vse, da se bomo temu vsaj drugič izognili.

MAG. ANDREJ RAJH (PS SAB): Hvala lepa. Spoštovani predsednik Vlade, veseli me, da se problemov zavedate, vendar čakalne vrste in nedostopnost je še vedno aktualni problem. Močno učinkovito in vsem dostopno javno zdravstvo je seveda tudi prioriteta stranke SAB in vedno smo zagovarjali, da mora pacient dobiti storitev takrat, ko jo potrebuje. Tudi zato smo v zakonodajni postopek v sklopu protikoronskih paketov vložili predlog, da se upokojevcem in ranljivim skupinam zagotovijo tri brezplačne pralne maske vse dotlej, dokler jih država predpiše za obvezne. In predlog ni bil sprejet. Ob sprejemanju rebalansa tega proračuna smo ponovno podali predlog, da se do konca leta te maske zagotovijo in predlog je bil ovrednoten z 1,7 milijona evra, kar znaša zgolj 0,01 % celotnega rekordnega rebalansa proračuna, ki znaša 13,4 milijarde evra. In naš predlog ponovno ni bil sprejet in kljub temu, da je za obisk zdravnika nošenje maske obvezno.

V stranki SAB smo vedno zagovarjali, da je v zdravstvu treba narediti red in, da mora denar slediti pacientu. In tudi zato smo želeli, da se zagotovi 50 milijonov evrov za skrajševanje čakalnih vrst. Ponovno predlog ni bil sprejet, in me zanima, zakaj tak aroganten odnos do pacientov.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Sem že prej povedal, da je šlo iz proračuna doslej za te potrebe več kot 210 milijonov evrov, da se v okviru petega protikورونا paketa in nekaterih drugih ukrepov pripravljajo dodatna sredstva tudi za skrajševanje čakalnih vrst, da se bodo angažirale tudi rezerve, ki so nastale ponekod v zavarovalnicah zato, ker nekatera dejavnost ni bila opravljena in tudi ni bila plačana. Se pravi teh sredstev bo, po moji oceni, na voljo dovolj, problemi so drugje. Problem je organizacija in problem so kapacitete. Če ti nimaš izvajalcev, potem imaš lahko zelo veliko denarja, pa pač pacient ne bo prišel na vrsto. Tako, da je problem kompleksnejši kot zgolj

pomanjkanje sredstev v mnogih primerih in ta problem naslavljam. Kot rečeno prej, razprava o stvareh, ki ste jih omenjali, bo ponovno odprta čez nekaj dni in vsi ti predlogi bodo lahko ponovno na mizi.

MAG. ANDREJ RAJH (PS SAB): Vlagam proceduralni predlog, da se zaradi pomembnosti te teme opravi razprava. Zavedati se moramo, da so zadeve v zdravstvu resne, da ljudje ne dobijo storitev takrat, ko jih pričakujejo in ko jih potrebujejo in to kljub temu, da imamo rekordno zadolžitev državnega proračuna preko 4,2 milijarde evrov in, da rebalans znaša več kot 13 milijard evrov. Torej, govorimo o tem, kaj so prioritete te vlade, kako te zadeve nasloviti in jaz predlagam, da te zadeve v eni konstruktivni debati skupaj naslovimo.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI (PS SNS): Hvala lepa in lep pozdrav vsem skupaj. Priseljencev iz področja nekdanje Jugoslavije je v Sloveniji iz dneva v dan več. Po tihem se priseljujejo, nekateri dobivajo dokumente, tudi s podkupninami, veliko jih biva tukaj na črno. Zanimivo je, da se vsi zdaj združujejo in priključujejo tistim skupinam, ki so prišli že pred časom v Slovenijo in v bistvu levi mediji pišejo, da bi morali tisti priseljenci dobiti kar manjšinske pravice. Govori se o manjšinah in recimo predstavnik albanskega društva je rekel: »Država bi morala imeti civiliziran odnos do manjšin.« Potem iz drugih društev govorijo, da je potrebno urediti manjšinsko vprašanje. Jaz vem, da v stranki SD so začeli s tem vprašanjem, da bi v bistvu razrušili slovensko integralnost in slovensko državo, s tem, da bi vsem mogočim podelili manjšinske pravice. Glede na to, da je priseljencev iz ostalih delov Jugoslavije približno 200 tisoč tukaj zraven, na črno pa jih pride še kakšnih 50 tisoč, je to grozljiva številka zaradi tega, ker vsi ti ljudje dobivajo socialne transferje. Zanimivo je, da letno dvignejo na Kosovem iz bankomatov približno 34 milijonov evrov denarja, ki ga tukaj transferirajo iz socialnih transferjev. Jaz mislim, da bi morali te zadeve omejiti, še posebej zaradi tega, kar slovenski jezik in slovenska identiteta izginjata. Jaz sem dobil tukaj pismo ene prestrašene mame iz Slovenske Bistrice, ki je napisala: »Moja tri in pol let stara hči me je danes po prihodu iz vrtca namreč doma začela ogovarjati v albanščini.« Kaj se bo s tem naredilo? Ali bomo mi uredili te zadeve in ne bomo dovoljevali, da se dogaja to? Na upravnih enotah enostavno registrirajo ljudi in en odvetnik mi je pred dnevi rekel v Celju, da je prišel k njemu en prisiljenec iz Kosova z listom desetih žlahtnikov, za katere je zahteval, da se uredi vse papirje, da bodo lahko zaradi združevanja z družino bivali tukaj. Ta človek ima dovoljenje za bivanje v Sloveniji, dela pa v Avstriji. Skratka, Slovenija ima na področju tega konstantno škodo, konstantne izgube in skrajni čas bi bil, da se ta zadeva enkrat uredi. Gospod predsednik Vlade, jaz bi vprašal, kaj boste naredili ali se bodo na upravnih enotah enkrat začeli zavedati kaj za ena država smo, kje smo in bodo začeli delovati v korist lastne države?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. Eno so predpisi, ki so takšni kot so in so ponekod luknjičasti. Ta vlada oziroma koalicija ima v koalicijski pogodbi reformo, predvideno reformo socialnih transferjev in tega se lotevamo, ni prišlo na vrsto takoj v prvih mesecih zaradi razumljivih razlogov, samo so priprave v teku. Drugo pa je, in jaz mislim, da se bo dalo s temi stvarmi tudi z novelo zakona o tujcih, ki se delno dotika tega problema, sedaj te luknje urediti. Kar se tiče pa nespoštovanja obstoječe zakonodaje pa mislim, da je še hujši problem. Ker jaz enostavno ne morem razumeti, kako lahko nekdo na upravni enoti, ki ima podatke, koliko ljudi biva na enem naslovu, pa vidi, da jih je tam že sto, naj vpiše še stoprvega. To jaz ne razumem. Ni tega povsod. Tudi ni tega na večini upravnih enot, ampak nekatere izstopajo, recimo mariborska. Tam je bilo veliko teh primerov. Inšpekcija je že v lanskem letu, še v času prejšnje vlade, to vzela pod drobnogled, našla kar precej kršitev. Ponekod pa, po mojem mnenju, tudi ni bila dovolj dosledna. Recimo, preverjali so bivanje otrok tistih, ki imajo tukaj pač bivališče pa je bilo pod vprašanjem ali dejansko bivajo tukaj, kjer ti otroci pač niso bili na šolskih seznamih. In tega je bilo na stotine. Od nekaj stotin teh primerov se je odkrilo samo sedem kršitev, če sem prav prebral opomnik, kar je, po mojem mnenju, izjemno malo. Če šoloobvezen otrok ne hodi v šolo, potem ga običajno tukaj ni. Mogoče so pač izjeme zaradi takšnih in drugačnih razlogov. Ne more pa jih samo 7 od nekaj sto manjkati. V teh upravnih enotah bo moralo pač pristojno ministrstvo izvesti dodaten nadzor in ugotoviti, zakaj se ti predpisi kršijo. Ker če se vidi,

da gre za stanovanjsko stavbo, ki ima, ne vem, 150 kvadratov bivalnih površin, pa je tam sto ljudi prijavljenih, potem je na prvi pogled jasno, da ne moreš tam pisati bivališča še za deset. Ampak ravno to se je ponekod dogajalo. Sankcij ni bilo in to je to. Tako, da, tukaj je nadzor absolutno potreben in bo izveden.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI (PS SNS): Hvala lepa. No, to se pravi, gospod premier, lahko pričakujemo spremembo teh neživiljenjskih predpisov in upam, da bo to sprejeto čim prej. Konec koncev, zavedati se je treba, da tudi upravne enote ne delujejo tako kot bi morale. To lahko na lastnem primeru povem. Jaz imam tukajle pismo, ki ga je poslala Upravna enota Ljubljana, in sicer na moj osebni naslov. Neki James Kosier je registriran na Bleiweisovi 13, na kateri, da vam povem, zagotovo žim samo jaz. In to se dogaja po dolgem in počez. Če se je to zgodilo v mojem primeru, ste lahko prepričani, da v drugih primerih mora biti tega še bistveno več. Ne le, da je nekaj deset registriranih na enem naslovu. Nekaj sto, če greste pogledati v Krško, boste videli nekaj sto ljudi na enem samem naslovu in nikomur se nič ne zgodi. Inšpekcije ne opravljajo svojega dela, upravne enote ne opravljajo svojega dela in mislim, da je treba tudi na teh segmentih prečistiti vse skupaj. Mislim, če ne bomo te zadeve uredili bomo izgubljali še več denarja. In še tudi zlorabe zdravstvenih izkaznic so zelo pogoste, kajti na eno zdravstveno izkaznico se pride zdraviti po deset ljudi z istim priimkom, nihče ne zna slovensko in tisti, ki bi morali to kontrolirati ne naredijo nič. Če zahtevajo prevajalca mora naša država plačati prevajalca, kar je v bistvu nesmiselno, če primerjamo z drugimi evropskimi državami. Tam morajo prevajalca plačati sami. Poleg tega pa ne vem, zakaj moramo upoštevati bedaste predpise Evropske unije, ki nam zaradi lastnih svinjarij vsiljuje neustrezne rešitve.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V bistvu sem na to že prej odgovoril. Dodal bi še to, da pač nekateri zapisi, ki so se v medijih pojavili, kako je na nekaterih naslovih prijavljenih celo nekaj tisoč ljudi, to sicer drži, ampak to so naslovi študentskih domov, recimo. Tako da ne gre za ta problem, ki ga izpostavljate. Ponekod so samski domovi, kjer je tudi večja količina bivalnih prostorov in to niso problematični. Problematični so primeri in teh je preveč, da bi šlo za slučaj, ker je pač na, na 200 kvadratnih metrov prijavljenih na stotine ljudi, kjer ne gre zgolj za izkoriščanje socialne mreže, ampak gre tudi za izkoriščanje teh ljudi, ker pač tisti lastniki teh prostorov to bogato zaračunajo, pokasirajo, kršijo zakon in običajno tudi davčne predpise in ponekod se to dolgo časa ne ukrepa. Tako, da to kar sem rekel prej, saj se bo zgodilo, kjer za inšpekcijo to ni tako težka naloga, da se da veliko od tega že s primerjavo podatkov odkriti in ni treba vsake stvari ugotavljati na terenu samem.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI (PS SNS): Vem, da je to težka zadeva za reševati, ampak enkrat se bo treba spopasti s tem in ugrizniti v to kislno jabolko. Konec koncev moramo skrbeti za lastne ljudi in za lastno državo in dosedanje Vlade tega niso počele. Dosedanje Vlade so v veliki meri namerno rušile integriteto slovenske države, zdaj je skrajni čas, da se to preneha.

Govoril ste o samskih domovih, ampak treba je povedati, da recimo v Krškem imajo kupljene hiše, registrirano je notri osem ljudi, za to se plačuje komunala, živi jih pa notri 20, 30, 50 in tudi več. In seveda vsi ti dobivajo tudi socialo, delajo kdor pač dela, v glavnem pa so prijavljeni tam tudi njihovi sorodniki, ki črpajo socialne prispevke. In zanimivo je to, da je avstrijski časopis Salzburger nach richten, poročal, da si je več tisoč Kosovcev, da si je uredilo avtobusno linijo za prevoz iz Kosova do Avstrije samo zato, da so lahko prišli in da so se dobili z avstrijskimi uradniki zato, da so dobili nelegalno socialno pomoč. Kaj pa pri nas? Kdo ve, če se to pri nas tudi ne dogaja. Zagotovo se. In koliko pokojnin se nakazuje na Balkan, čeprav so upokojujenci že zdavnaj umrli. Takih nepravilnosti je ogromno. Zato v skladu z drugim odstavkom 146. člena Poslovnika Državnega zbora predlagam, da Državni zbor glasuje o tem, da odpremo o tej zadevi razpravo v Državnem zboru. Hvala.

LIDIJA DIVJAK MIRNK (PS LMŠ): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav spoštovani gospod predsednik! Ministri, ministrice, kolegice, kolegi. Število okuženih s koronavirusom se povečuje, skrb zbujajo zlasti porast števila hospitaliziranih, bolnišnice že opozarjajo na kadrovsko stisko tako zaradi

zdravstvenih delavcev, ki odhajajo seveda in pa tudi zaradi karanten in samoizolacij. Jaz mislim, da se nam obeta vnovičen zastoj zdravstva, in to seveda v pričakovanju gripe, ki je pred vrati in pa siceršnjih jesensko-zimskih respiratornih obolenj. Ne razumite me narobe, spoštovani gospod predsednik, seveda je prav, da javno zdravstvo poskrbi za bolnike v COVID-om, zanima pa me: Kako bo Vlada omogočila zdravstveno oskrbo preostalim bolnikom? Torej, tistim z rakom, kroničnimi obolenji, napotnicami za nujne operacije in pa seveda preglede in vse ostalo. Nenazadnje ljudje plačujejo zdravstveno zavarovanje, ne dobijo pa oskrbe. Je ne dobijo. Vsak dan lahko na družbenih omrežjih in časopisju beremo obupane prošnje staršev, ki s svojimi otroci ne pridejo do zdravnikov. Ali se kdaj postavite v njihovo kožo? Si predstavljate njihovo stisko? Jaz vam lahko navedem konkreten primer, pa ni edini. Iz UKC Maribor, pa še kaj več jih je, vsi smo slišali namreč obupanega očeta, ki je moledoval, da otroka sprejmejo, pa ni edini. Zdaj pa podatki iz ZZZS. So slovenske bolnišnice od januarja do julija 2020, se pravi, v šestih mesecih izvedle, reci in piši, 30 tisoč 800 akutnih bolnišničnih obravnav, torej operacije ali posegov manj kot v istem obdobju lani. 30 tisoč 800. Pa še to. Že skoraj štirje meseci so minili od vašega popolnoma zgrešenega preleta letal, ko ste se hvalili, da ste premagali epidemijo. Ta prelet je bil popolnoma zgrešen.

Številke so pa danes še dosti hujše, pa pogledali in videli smo tudi tisto znamenito sliko o pogumni ekipi, ki je reševala življenja, verjetno kaj drugega. Kaj ste v Vladi počeli ves ta čas, kako ste načrtovali ukrepe za jesen? Kot kaže, nikakor. Če bi s tako vnemo, kot ste reševali takrat stvari in kot ste zdaj načrtovali nakup orožja, mogoče, načrtovali stabilizacijo javnega zdravstva, bi vam človek še lahko verjel.

Zato vas, spoštovani gospod predsednik, v zvezi s tem sprašujem – prvič; kako konkretno boste ljudem omogočili, da bodo sploh lahko prišli do zdravnika? Kako boste zagotovili, da ne bodo vnovič odpadale vse načrtovane operacije, specialistični pregledi, preventivni programi? Kako boste preprečili, da kolateralna škoda COVID-a ne bodo postali bolniki, tudi otroci, z drugimi boleznimi, da ne bodo umirali zaradi tega, ker ne morejo do zdravnika, ker kličejo in ne dobijo odziva? To me zanima in to ne zanima samo mene, ampak vse v tej Sloveniji. Ljudi to zanima. Zato vas konkretno sprašujem, povejte mi to. In drugič, za koliko so se od začetka epidemije, do danes, v povprečju podaljšale čakalne dobe, tiste, nad dopustno čakalno dobo in sicer, za prvi specialistični pregled in terapevtsko diagnostične storitve? Hvala.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Glejte, jaz se s tem problemom ukvarjam verjetno več kot polovico delovnega časa, odkar je ta Vlada prisegla, zato znam odgovoriti, ne da bi prebral. In ta problem lahko vidimo v svoji celovitosti, če se najprej vprašamo, ali vemo, koliko časa rabimo za to, da dobimo novega zdravnika. Rabimo 6 let študija in 6 let specializacije. Če kdo v tej dvorani misli, da se da to skrajšat na 4 mesece, naj mi pove, kako. Bo dobil vse Nobelove nagrade, ki so na razpolago.

Torej, teh kadrov v štirih mesecih, ki manjkajo, mi nismo bili sposobni ustvariti. Ne da se to uvoziti in to je ključen problem. Pravzaprav je tudi v tem času iz slovenskega zdravstva odšlo nekaj 100 ljudi, tako zdravnikov kot medicinskih sester. Zdaj, kljub temu, ima ta problem tudi organizacijski vidik in kar se tega tiče, smo naredil veliko. Za jesensko obdobje je pripravljen načrt, za vse zdravstvene ustanove, ki ga recimo spomladi ni bilo. Zdaj, vsaka bolnišnica ve, kako ravnati, kje so rezerve, ampak ker ni kakšnih bistvenih dodatnih kapacitet, tudi bolnišnice se ne da zgraditi, še posebej ne v Sloveniji, v štirih mesecih, je teh rezerv relativno malo.

V petek smo imel dolg sestanek z vodilnimi vseh slovenskih bolnišnic, kjer smo pač spet preštevali postelje, rezerve, ventilatorje, kajne? Ki ste jih nekateri tako zasmehovali, pa se zdaj spet prah briše z njih, pa se jih vleče s kleti, kjer, če bo trend takšen, kot je zdaj, bomo najkasneje oktobra imeli situacijo, ko se bodo čakalne vrste, o katerih govorite, spet podaljševale, ker se bodo nekateri drugi programi moral ustavljati. Se pravi, tisti, kjer ne gre takoj za vprašanje življenja in smrti. Zaradi tega

je nevarnost koronavirusa oziroma bolezni COVID-19, pač tak problem, ne samo zaradi svojih neposrednih posledic, ampak tudi zaradi siceršnjih posledic.

In s tega vidika, mislim, da je v našem skupnem interesu, da naredimo vse, da pač kapacitete zdravstvenega sistema niso presežene. Se pravi, da spodbujamo ljudi, da si naložijo aplikacijo, da jih ne spodbujamo, da se združujejo tam, kjer je nevarno in da se ne igramo političnih igravic na polju, kjer je polit bencin in tukaj je veliko bencina politega. Tako da, ne pričakujte, da bomo tudi o tej situaciji zdaj, pred vas prišli z nekimi številkami, kjer bomo rekli, vsak mesec smo in naslednji mesec bomo, za toliko in toliko skrajšali čakalne vrste, ker bi to zvenelo zelo rumeno, povsem nespodobno. Smo v situaciji, kjer se trudimo za to, da se bistveno ne podaljšajo. Za koliko so se podaljšale, natančno za toliko časa, kolikor se programi niso izvajali v posamični dejavnosti, najmanj za toliko časa, ker potem tudi traja, da se stvari nazaj postavijo. Zdaj imamo več rezerv, boljšo organizacijo, več zaščitne in kritične medicinske opreme, kot smo imeli spomladi, mislim pa, da nimamo praktično nobene dodatne zdravniške ekipe, ker se je ne da ustvariti v tem času, gre zgolj za rezerve, ki se oblikujejo na enak način, kot so se spomladi. Se pravi, da se iz manj nujnih programov ljudi vleče na tiste, ki so bolj nujni.

LIDIJA DIVJAK MIRNIK (PS LMŠ): Hvala lepa. Zdaj konkretnega odgovora seveda ni bilo, o aplikaciji pa sploh ne bom izgubljala besed. Spoštovani gospod predsednik Vlade, opozoriti vas moram, da je zadnje poročilo glede podaljšanja čakalnih dob objavljeno na spletni strani NIJZ z datumom, reci in piši, 1. marec 2020. Prej so bila poročila objavljena vsak mesec. Zadaj teh poročil ni več na spletu? Ali tu mogoče, ne vem, skrivate kaj? Sprašujem se, ali je to namerno ali pa je to mogoče posledica novega vodstva inštituta. Skrajno zanimivo je, da vas ta statistika nič več ne skrbi. Ko je predsednik Vlade bil Marjan Šarec, vas je to blazno skrbelo vsak dan. Danes, ko vi vodite Vlado, pa vas to več ne skrbi. Zato še enkrat prosim za aktualne podatke o čakalnih dobah oziroma njihovem podaljšanju zaradi COVID-a. In drugič, kako boste zagotovili, da ljudje ne bodo, kot bi rekli starejši ljudje v Prlekiji, »crknili za plotom«, ker ne dobijo zdravstvene oskrbe; seveda sem to povedala v navednicah, da me ne bodo kolegi iz kleti začeli napadati. Šest mesecev ste imeli čas, da naredite načrt, pa ga niste. Ne razumem, zakaj ne. Ste pa letala pošiljali čez Slovenijo in nam razlagali, kako ste uspešni. Če mislite, da je prava pot ta, da se bo vključilo 156 zasebnikov, kot je, po podatkih Zdravniške zbornice, s 1. avgustom registriranih, in bo rešilo te nedopustno dolge čakalne vrste, jaz s svojim skromnim medicinskih znanjem menim, da to ni najboljša rešitev. Ne pravim, da pomoč ni dobrodošla, definitivno pa je to počasna privatizacija zdravstvenega sistema, krepiti pa bi morali javnega. Vi pa očitno počnete nekaj drugega. Kaj bo rezultat tega – sčasoma se bo začel dogajati še večji odliv zdravnikov iz javnega sistema. In kaj bomo potem? Se bomo delili na prvo- in drugorazredne? Se bomo delili na tiste, ki zmorejo plačati, in tiste, ki ne zmorejo? Jaz si tega ne želim. Hvala.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, glejte, spoštovana gospa poslanka, naredili bomo ravno to, kar pravite, da ne bomo. Javno zdravstvo je beseda, ki je zelo zlorabljena v Sloveniji že leta ali pa desetletja, in bolj se govori o tem, kako se podpira javno zdravstvo, bolj ljudje, ki delajo v javnem zdravstvu, bežijo iz njega. Lahko vam naštejemo konkretne primere, ko so se v zadnjih letih sesuvali celotni programi posamičnih slovenskih bolnišnic, ker je po pet zdravnikov dalo odpoved in so šli delat v Avstrijo, kjer so za manj obremenjen delovnik zaslužili trikrat več. Torej, lotili se bomo tega problema tam, kjer obstaja, ne v teoriji. V kratkem se začenjajo priprave in pogajanja za izločitev storitvenih delov javnega sektorja iz administrativnega dela plačnega sistema in za vzpostavitev novih pogojev. Jaz upam, da boste to podprli, ker če tega problema ne rešimo, ne glede na to, koliko denarja se bo kam namenilo teoretično, bo slovensko zdravstvo še za stopnjo nižje, kar se tiče dolgih čakalnih vrst in tako naprej, kot je zdaj.

To je realen problem. Poleg kaosa, preplačane medicinske opreme ponekod, se pravi znanih problemov, je ključen problem to, da ljudi ni, ljudje odhajajo, ker Evropska unija pomeni tudi skupen

prostor, kjer lahko iščeš delo in greš tja, kjer si bolj plačan. In če v nekem poklicu dobiš takoj čez mejo trikrat večjo plačo, bo veliko ljudi šlo tja. In bolj je nekdo uspešen, bolj je izobražen, bolj zna, večje uspehe ima, bolj ga vabijo. In mi lahko naredimo vse drugo, če tega vprašanja ne rešimo, ne bo problem nič bistveno manjši. Torej ja, problema se bomo lotili tam, kjer je.

LIDIJA DIVJAK MIRNIK (PS LMŠ): Hvala. Ja, zdaj verjetno so, oziroma ne verjetno, definitivno so nekatere stvari, za katere vi absolutno niste krivi. Se pa bojim, da v teh šestih mesecih glede na to, kaj ste vse govorili kakšne strokovnjake imate in kako vi to vse obvladate, vsi ostali smo pa popolni butci, sem domnevala, da boste vi to tako v šestih mesecih z lahkoto brez problema uredili. Zdaj, kaj ste pravzaprav konkretno storili, me zanima. Ljudje do zdravnikov ne pridejo, programi odpadajo, ljudje pa umirajo. Mislim, to je pač dejstvo. Zdaj vaša naloga pa v tem trenutku je, da jim omogočite, da do zdravnikov pridejo, tudi to je drugo dejstvo.

Jaz resno želim, da realnost vašega spopada s COVID-om ne bodo ti filmčki, ki jih vsak dan lahko gledamo in spremljamo. Jaz si resno želim, da ljudje dobijo oskrbo, še posebej zato, če jo plačujejo. In jaz si resno ne želim, da bi ljudje umirali zato, ker enostavno nihče telefonov ne dviguje. Torej vaša naloga je, da to rešite, kar ste govorili ves čas, da boste vi to z lahkoto rešili, in da stabilizirate javno zdravstvo, ker drugače ne vem, kako se nam piše. Jaz si ne bi želela, kot sem že dejala, da se nam sistem popolnoma sesuje. In seveda si ne bi želela, da se zgodi to, kar se je zgodilo v mesecu marcu, da je čisto vse zaprto. Jaz si tega ne želim, domnevam tudi, da si vi tega ne želite.

Zato bi kljub temu, da načrtujete, kot ste rekli, ta administrativni odvzem iz plačnega sistema oziroma izstop iz plačnega sistema, bi si želela, da nam konkretno poveste, kdaj boste to naredili, v kakšnem času. In pa, da nas jasno in glasno opozorite oziroma nam date informacije, kdaj oziroma za koliko so se te čakalne povečale. V končni fazi, menjali ste direktorja NIJZ oziroma direktorico, nastavili gospoda Kreka – naj on to naredi, saj to je njegova naloga, za to je plačan. In vljudno prosim, da ga na to opozorite, če tega več ne počne.

Seveda pa bi, gospod predsedujoči, predlagala, da v skladu s poslovníkom v odgovoru predsednika Vlade razpravljamo na naslednji seji. Hvala lepa.

JURIJ LEP (PS DeSUS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik Vlade. Poslanci DeSUS-a tega in prejšnjih mandatov vlagamo veliko napora v popravo krivic upokojencev, ki je nastala zaradi neuskklajevanja pokojnin v času gospodarske in finančne krize. Zaradi neuskklajevanja oziroma znižanega rednega usklajevanja pokojnin so bili upokojenci prikrajšani za kar 8,4 %. V tem trenutku to prikrajšanje znaša 5,6 %. Upamo pa in pričakujemo, da bo na tej seji Državnega zbora sprejet naš predlog izredne uskladitve pokojnin za 2% brez vezave na rast BDP-ja. Tako ostaja še 3,6 prikrajšanja upokojencem.

Spoštovani predsednik Vlade. Ob podpisu koalicijske pogodbe ste v zvezi s prioritetami našega delovanja med drugim dejali, navajam: »Tu so problemi, ki tarejo predvsem starejše generacije. V temu delu je koncentriranih daleč največ strateških izzivov za Slovenijo, ki je tudi socialna država, in veliko teh prioritet je posvečenih reševanju problemov generacije, ki je najbolj izpostavljena«. Aktualna Vlada podpira naš predlog 2-procentne izredne uskladitve pokojnin, nas pa zanima višina in dinamika dodatnih uskladitev pokojnin in s tem celovita odprava prikrajšanja iz minulih let. V izboljšanje položaja upokojencev vplivajo veliko upadanje konkretne zaveze, upanja konkretne zaveze v koalicijski pogodbi, v kateri je področjem, ki zadevajo upokojence, namenjeno veliko pozornosti.

Spoštovani predsednik Vlade. Od nastopa Vlade je minilo šest mesecev. V tem času smo se uspešno borili z epidemijo korona virusa in blažitevijo njenih posledic. Kljub težkim časom, pa je bilo za

upokoјence v tem času storjenega že veliko. Zanima me, s katerimi ukrepi je aktualna vlada do sedaj že pomagala upokoјencem? Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zdaj, hvala za vprašanje. Zdaj, najprej naj rečem, da ta vlada ne gleda na pokojnino kot na socialno kategorijo, ampak kot na plačilo za minulo delo. Se pravi, na ekonomsko kategorijo in da se zaveda, zato smo to zapisali tudi v koalicijsko pogodbo, da so tukaj stvari, ki niso v skladu, bom rekel splošno družbeno pravičnostjo. Se pravi, da obstaja velik del upokoјenske generacije, ki je prikrajšan, ki ne dobiva toliko kot je možno v okviru makro ekonomske situacije in kot so posamezniki zaslužili.

Res pa je, da ta problem seveda ni nastal, vsaj v glavnem ne čez noč in da se ga tudi ne da kar tako odpraviti. Tudi vaš predlog predvideva reševanje tega zaostanka po korakih in jaz mislim, da bomo to zmogli. Zdaj, kdaj se lahko naredi naslednji večji korak, zdaj če bodo vzdržale ekonomske prognoze, kot so bile dane v času, ko smo pripravljali tudi zadnji rebalans proračuna, potem bo drugo leto, leto rasti in bomo lahko naredili večji korak.

Zdaj, koliko ga bomo lahko letos naredili ob koncu leta ob rednem usklajevanju, bomo videli takrat, ko bomo imeli to situacijo pred sabo. Je pa res, kot ste sami poudarili, da kljub makroekonomsko težki situaciji, ko beležimo praktično 8% padec bruto domačega proizvoda, v tem času spopada s korona virusom, upokoјencev oziroma tisti najbolj ranljivi del upokoјenske populacije ni bil prikrajšan. Ker smo z izplačilom solidarnostnega dodatka in v tem času je bilo uvedeno tudi brezplačna vozovnica in pa mesec prej so bila izvršena nekatera plačila, pač poskrbeli da tukaj ni bilo še dodatne obremenitve in dodatne žrtve.

Tako, da zagotovo to, kar je zapisano v koalicijski pogodbi, je za nas cilj. V primeru, da se nam jeseni delno ponovi situacija kot smo jo imeli pomladi, se pravi ko bo potrebna še dodatna solidarnost, bo ta tudi za upokoјence izplačana v višini, ki jo bomo zmogli. Upamo pa, da to ne bo potrebno, da bomo lahko prešli, bom rekel tukaj normalno usklajevanje in v čim hitrejše odpravljanje tega zaostanka.

JURIJ LEP (PS DeSUS): Hvala za odgovor. Samo bi še nekaj dodatnega želel izvedeti. Izmed vseh zakonov, ki jih pripravlja vlada je Zakon o dolgotrajni oskrbi eden tistih, ki ga ne le upokoјenci, ampak pravzaprav vsi nestrpno pričakujemo. V povezavi s tem, tudi zakonodajo o demografskem skladu. Zato me zanima še, kako daleč je vlada s pripravo omenjenih zakonov oziroma kakšna je časovnica, ki ste si jo izoblikovali na vladi? Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, zdaj kar se tiče Zakona o dolgotrajni oskrbi, ta razprava še poteka. Kar se tiče Zakona o demografskem skladu je v prvi fazi zaključena. Vlada bo ta teden zakon obravnavala. Za usklajevanje s socialnimi partnerji, se pravi z Ekonomsko socialnim svetom, pa tudi z Zvezo društev upokoјencev, ter mladinskim svetom. Potem bomo opravili še morebitne popravke, jih tudi koalicijsko uskladili, če bodo potrebni, in potem bo zakon na vaših klopeh. Se pravi relativno kmalu.

Zdaj, ta zakon je z vidika teme, ki ste jo odprli pomemben. Prvič, bo zagotavljal neko dolgoročno, zdaj govorimo o zakonu o nacionalnem demografskem skladu. Ta zakon bo zagotavljal neko dodatno stabilizacijsko sidro v pokojninskem sistemu in to dolgoročno, ker je predvideno, da se bodo sredstva plemenitila, se pravi fond ne bo kopnel, ampak bo naraščal in bo sredstev, ki bodo na voljo, vedno več. Hkrati se bo pa ta del sredstev tudi sproti uporabljal za to, da se izboljša položaj pokojninskega sklada oziroma upokoјencev, praktično rečeno, kjer bi bilo z vidika neke splošne pravičnosti najbrž zelo krivično, če bi rekli, sklad bomo zgolj bogatili naslednjih 30 let, potem pa ga bomo začeli uporabljati, ker bi to pomenilo, da generacija, ki je to premoženje ustvarila od tega premoženja nima nič. Poleg tega je predvideno, da se del sredstev uporabi tudi za izgradnjo domov za starejše. Jaz

verjamem, da bomo pri tem uspešni in da tega problema čez 20 let ne bo več. Se pravi, ga bomo do takrat že rešili. Se pravi, sredstva potrebujemo sedaj, ko je problematika najbolj pereča za to, ne pa čez 20 let. Ko gre za dolgotrajno oskrbo je to tudi, bom rekel, izjemno pomemben ukrep, ki bo bistveno vplival na blaginjo starejše generacije, predvsem upokojencev, in jaz verjamem, da bomo v roku dobrega meseca to razpravo zaključili in poslali zakon v proceduro.